

Austatud lugeja!

Lugesin täna läbi mitmed aastakümme tagasi kirjutatud Juridica toimetaja veerud. Mõne puhul ei tabanud mind vähimgi äratundmine, teiste puhul meenus mitte ainult kirjapandu, vaid ka see, mis jäi lõplikult tekstist välja. Märkasin, et aastate jooksul on neidsamu veerge kirjutatud väga erinevatel teemadel, aga ühel olulisel teemal mitte: sellest, kuidas kirjutada Juridica artiklit.

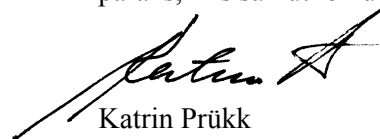
Artikleid toimetades tegeleme iga päev küsimusega, kuidas üht artiklit täiendada selliselt, et sellest saaks Juridica artikkel. Mõne kirjatöö puhul on selline töö suurem, mõnel puhul väiksem. Ka on Juridical välja töötatud artiklile esitatavate nõuete pakett. Lisaks saab ajakirja mõõdupuu selgeks, kui meil avaldatud artikleid lugeda. Et sellest kõigest on siiski vähe, selgus eredalt möödunud aasta lõpus, kus mind kutsuti esinema teemal, kuidas siiski üht sellist artiklit kirjutada. See ettepanek hämmastas, kuid pani ka mõtlema.

Hea artikli kirjutamise juhust ei saa tõenäoliselt anda. Pean silmas sellist juhust, mida mööda näpuga järge ajades saavutab kindlasti soovitud tulemuse. Juhendi järgi toimimise tegelik tulemus on heal juhul keskpärane kirjatöö, halval juhul aga monst-rum. Heas juriidilises artiklis on lisaks huvitavale teemale, loogilisele struktuurile, meisterlikule argumenteerimiskusele, oskuslikule keelekasutusele ja valdkonna läbitunnetamisele veel midagi, sõnul seletamatut, mille lugedes vaistlikult ära tunneb. Või kas alati tunneb? Praegu Eestis viibiv semiootik ja kirjanik Umberto Eco on kirjutanud lühiloo pealkirjaga „Kahjuks peame ära ütleva (eksperdiaruanded kirjastusele)“, milles ekspert annab selliste teoste nagu Piibel, „Odüsseia“, „Don Quijote“ jmt käsikirjadele hävitava hinnangu. Soovitan seda kirjatööd lohutuseks lugeda nii neil, kelle käsikirja on mõni toimetus tagasi saatnud, kui ka neil, kelle oma on vastu võetud – oma õnneliku käe tunnetamiseks. Sest ilu on ja jääb vaataja silmadesse, ükskõik kui objektiivsed need silmad siis ka püüavad olla. Autorid võivad sellisest avaldusest ehk isegi ära ehmatada – kui anname olulise kaalu tunnetusele, siis tähendab see ju subjektiivsuse lubamist. Nii see aga paratamatult on.

Olgu, hea artikli kirjutamise valemit ei ole võimalik kirja panna. Aga kas artikleid pidevalt kirjutades on võimalik hea artikli kirjutamine ära õppida? Arvan, et on. Mitte küll alati ja sellisel viisil, et tulemus oleks garanteeritud, kuid enamasti siiski. Sellest ei tule aru saada nii, et alati on hea artikli kirjutamiseks vaja esmalt kirjutada palju keskpäraseid. Oma kogemuse põhjal võin kinnitada, et mõne inimese puhul on juba tema esimesed kaastööd liigitatavad headeks. Mõnel juhul on tegu loomuliku andega, sageli aitab hästi kirjutada heade artiklite lugemine. Ja uskuge või mitte: hea artikli kirjutamise oskust on võimalik ära unustada. Seda eelkõige siis, kui vähe lugeda, vähe kirjutada ja vähe vaeva näha.

Kunagi kooliajal pidime kirjutama kirjandi, kus tuli võrrelda Anton Hansen Tammsaare romaani „Tõde ja õigus“ I osa ja Knut Hamsuni teost „Maa õnnistus“. Minu jaoks olid need kaks täiesti erinevat raamatut. Üks on lugu raskest tööst ja vaevast, teises oli esindatud ka elu helgem pool. Indrek ei suutnud kunagi vaadata Vargamäe kraave nii, et ta oleks näinud nende ilu, isegi siis, kui oli kevad, paistis päike ja kraaviperved õitsesid. Ta nägi neid kraave vaadates vaid tööd, rasket tööd, mida nende kaevamisel on tehtud. Tulles meie teema juurde tagasi: hea artikkel ei pea nõretama higest, mida selle kirjutamisel on valatud. Pigem vastupidi – nähtud vaev ei tohi tule-musest peegelduda. Kuid ilma tööd tegemata jõuab harva hea tulemuseni.

Seega, ma ei oska anda juhust, kuidas kirjutada head Juridica artiklit. Selle asemel soovitan lugeda siinses numbris avaldatud kirjatöid ja selle kaudu see valem ise enese jaoks avastada. Sest igapäevase jaoks on see valem erinev. Seda nimetatakse isiku-päraks, mis samuti on üks hea artikli tunnus.

Katrin Prükk